

invitasjon til utstillingsåpning

MIN IDE OM SPONTANE SAMMENLIGNINGER – TEGNINGER OG TÅRN

egil martin kurdøl

produksjonshallen- kio – fabrikken – lillehammer.
åpning torsdag 15.03.2007 kl. 19.00

Åpningstider: Fredag 16.03, 12.00 – 18.00. Lørdag 17.03, 12.00 – 18.00. Søndag 18.03, 14.00 – 18.00, og etter avtale med KIO.

Kontakt: Kunstnersentret i Oppland, tlf. 97122422, post@kunstopp.no
Egil Martin Kurdøl, tlf. 61258971, kurdoel@yahoo.no
www.kurdoel.no

Under åpningen avspilles musikk av/med David Thomas and the Wooden Birds, blant annet; "My Theory of Spontaneous Similtude / Red Tin Bus"

OM Å SAMMENLIGNE

Vi sammenligner stadig vekk, bevisst eller ubevisst, smaken på mat, fargen på epler, lyden fra musikk-anlegg, lukten fra blomster, kvaliteten på klær, menneskers væren og dannelse osv.

Karakteristikken av utførte sammenligninger er sjelden eksakt da dette krever vitenskapelige undersøkelser og beviser. Graden av likhet sammenfattes som oftest i utsagn som; helt lik, nesten lik, ganske lik, ligner på, er i slekt med, ligner litt, overfladisk likhet, helt ulik.

Menneskene kan ofte ha helt forskjellig oppfatning av samme sammenligninger, ut fra sin personlige erfaringsbakgrunn og opplevelser av ulike situasjoner.

Spontane sammenligninger baserer seg på den subjektive oppfatning. Da det for et menneske er umulig med hele sin konsentrasjon å fokusere på mer enn en situasjon eller ett objekt om gangen, sjøl om objektene skulle ligge stille ved siden av hverandre, må det stole på sitt minne. Minnet kan være så godt som uten opphold eller det kan gå år mellom et minne aktiveres og en spontan sammenligning utføres og eventuell gjenkjenning på ulike

nivåer oppstår. Spontane sammenligninger bygger gjerne på gjenkjenning. Min interesse ligger først og fremst i den visuelle sammenligning/gjenkjenning. Gjenkjenning forandrer dramatisk vår virkelighetsoppfattelse og holdning til en situasjon, et objekt eller et menneske. Når vi f.eks. for første gang vandrer på en sti gjennom et ukjent landskap og snur og går tilbake samme vei som vi kom, er vår fornemmelse av tid radikalt forandret. Det tar mye

kortere tid å gå tilbake. Våre sanser har endret fokus fra en utstrakt oppmerksomhet og varhet overfor landskapet og veien vi går, til på veien tilbake å flyte friere og vi tillater tankene å dvele ved helt andre ting en da vi gikk veien for første gang. Etter hvert kan vi, om vi har samme erfaringsbakgrunn, gått de samme turene i forskjellige landskap, utføre sammenligninger sammen med andre. En slik sammenligning i dagliglivet er sjelden av spontan art, men danner heller grunnlag for diskusjoner og vurderinger om f. eks. landskapenes kvaliteter.

IDEEN OM Å SAMMENLIGNE

Sammenligne og gjenkjenne gjør vi altså ustanselig ut fra naturlige behov. Ideen om å sammenligne bygger på et ønske om å trenge inn i sammenligningen som en tilstand. Det innebærer å være i sammenligningen på en måte som er fri fra nyttehensyn og de naturgitte behov. Sammenligningen i seg selv er målet og ikke forholdet til utenforliggende hensyn.

Slik skiller ideen om å sammenligne – jeg snakker her først og fremst om spontane sammenligninger – seg dramatisk fra det å utføre sammenligninger knyttet til hverdagens situasjoner og gjøremål.

Ideen om spontane sammenligninger – som tilstand – har både med vilje og trening å gjøre. Hvert menneske som måtte ønske å trenge inn i denne tilstanden, må gjøre det ut fra sine egne betingelser og begrensninger. For meg er f. eks. min evne til, med letthet, å visualisere, både opplevde og tenkte situasjoner, en innfallsvinkel jeg gjerne benytter meg av. Om vi går tilbake til eksempelet om å gå i ulike landskap, kan jeg utføre ideen om spontane sammenligninger ved å visualisere vandringer jeg har gjort eller tenker jeg vil foreta, og søke en konsentrert fornemmelse av hver enkelt vandring som, etter tur, bringes fram i forgrunnen av bevisstheten.

BILDET

I mer enn tjue år har jeg i korte perioder, noen ganger med flere års mellomrom, arbeidet med to tegninger som på forskjellig vis søker å forestille det samme sett fra forskjellige steder / stadier. Gjennom arbeidet har de to tegningene utviklet seg til ett bilde. Dette fordi det praktisk har lettet arbeidsprosessen med å utføre spontane sammenligninger. Jeg har etter hvert arbeidet med tilsvarende materialer og med tilsvarende intensitet og i tilnærmet like tidsperioder på de to bildene. I hele perioder har jeg forsøkt å dele tiden – balansere tiden – mellom de to bildene, fra det ene til det andre og tilbake i en eneste arbeidsoperasjon og hele tiden ut fra bildenes forskjellighet, men med viljen om å gi de to bildene den samme energien og det samme uttrykket.

TÅRNBYGGEREN

Tårnbyggeren var på alle måter en hyggelig fyr. Tidlig om morgenen dro han ut i skogen for å bygge tårn. Alltid på samme tid seks dager i uka og alltid med en vennlig hilsen til de han møtte på veien. På lørdager hendte det han ikke kom hjem om ettermiddagen. Da sov han over i et av tårnene og kom hjem søndag formiddag.

Det var sjelden mer enn seks – syv tårn i skogen på samme tid, men det er ikke godt å vite sikkert, Tårnbyggeren fortalte aldri hvor han arbeidet.

Han rev gamle og bygget nye tårn hele tiden og malte dem hvite alle sammen. Noen stod ute på myrene, noen på høydedrag og noen i tukke skogen.

TÅRN

Jeg husker godt disse tårnene fra min barndom. Særlig fra tiden før jeg kunne orientere meg godt nok til å gå alene i skogen. Jeg tenkte at det alltid måtte være det samme tårnet vi kom til og ofte klatret opp i, og at landskapet var i kontinuerlig bevegelse slik at tårnet bare forandret seg litt for å tilpasse seg skiftningene i omgivelsene. Seinere ble jeg klar over at det var flere tårn, sjøl om det for meg fremdeles er forestillingen om Ett Tårn som står sterkest. Fordi tårnene hele tiden var på flyttefot og i kontinuerlig forandring bærer de, i min bevissthet, i seg ideen om spontane sammenligninger. Og da tenker jeg på ideen om spontane sammenligninger som tilstand.

